

Vlaams
Parlement

vergadering **C169**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 30 april 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over digitale competenties bij jongeren – 1962 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het akkoord van de Vlaamse Regering over afwijkende eindtermen in steinerscholen – 1966 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over dringende onderwijsdossiers die door de coronacrisis werden uitgesteld – 1990 (2019-2020)	13
VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de studievoortgangsmaatregelen van de KU Leuven – 2018 (2019-2020)	21
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de voorbereiding van het nieuwe Begeleidingsdecreet – 2038 (2019-2020)	26

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over digitale competenties bij jongeren – 1962 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik heb deze vraag om uitleg voorbereid in het precorona-tijdperk. Digitale competenties bij jongeren zijn nu actueler dan ooit. Ik denk dat we allemaal kunnen getuigen dat we de voorbije weken meer dan ooit gekluisterd zijn aan onze laptop, dat we digitaal verbonden zijn. Als dat dezer dagen cruciaal is voor een bepaalde groep, dan is dat uiteraard voor onze jongeren. Zij doen aan preteaching via online afstandsonderwijs. De digitale competenties en de vraag die ik daarover heb voorbereid, zijn dus actueler dan ooit.

Uit de Digimetterapporten, waarin imec sinds 2009 het media- en technologiegebruik in Vlaanderen in kaart brengt, blijkt dat sinds de eerste metingen in 2017 de Vlaming lichtjes meer vertrouwen heeft in zijn eigen digitale vaardigheden. De leeftijdscategorie van 25 tot 44 jaar heeft het hoogste vertrouwen in de eigen digitale vaardigheden. Maar het is opmerkelijk dat de jongste leeftijdscategorie in het Digimeteronderzoek, de groep van 16-tot-24-jarigen, zich maar even digitaal vaardig inschat als de 45-tot-55-jarigen.

Ook op professioneel vlak denkt meer dan een kwart van de Vlamingen niet over voldoende technologische vaardigheden te beschikken. Dat mag dezer dagen misschien toch wel enige zorgen baren. Die onzekerheid speelt niet enkel bij 55-tot-64-jarigen, die het moeilijk vinden om zich aan te passen, maar evenzeer bij de twintigers die net het professionele leven zijn ingestapt.

Gemiddeld gezien is de houding van de Vlaming ten aanzien van de technologie positief geëvolueerd. Ook is de eigen inschatting van de digitale vaardigheden erop vooruitgegaan. Maar dat mag ons niet blind maken voor een nieuw soort digitale kloof of technologisch fatalisme dat we ook bij een deel 'digital natives' zien groeien. Dit zien we bij een groeiende minderheid, maar vertrouwen in en vaardigheden met technologie mogen ook bij jongeren niet zomaar als een evidentie worden beschouwd. 15 procent van de jongeren heeft vandaag namelijk geen vertrouwen in technologie ten opzichte van 11 procent in 2018. Wat gebrek aan vertrouwen in hun technologische vaardigheden betreft, is dit cijfer opgelopen van 13 procent in 2017 naar 16 procent in 2019.

Verder heeft ook het kenniscentrum Mediawijs de Digimeter 2019 onder de loep genomen. De conclusie luidde onder meer: "Mediawijs moet blijven informeren en sensibiliseren over mediawijze thema's als digitale balans, nieuwswijsheid, online privacy, reclame en datawijsheid! De digitale kennis en vaardigheden zijn nog onvoldoende en we zien dat die kennis sterk samengaat met attitudes."

Tot slot besliste de regering collectief haar schouders te zetten onder het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan. Hierin werden vijf prioriteiten vooropgesteld, waaronder ook mediawijsheid.

Minister, hoe evalueert u deze bevindingen?

Vormen ze ook wat u betreft en gelet op het huidige belang van het online afstands-onderwijs en de digitale vaardigheden die daarvoor nodig zijn, een duidelijke aanwijzing van het grote belang dat het nieuwe 'architectuur'-decreet voor onderwijsdoelen ook voorziet dat er eindtermen worden ontwikkeld die verband houden met digitale competenties en ook met mediawijsheid?

Kunt u al aangeven dat bij de ontwikkeling van nieuwe eindtermen voor de tweede en derde graad bijzondere aandacht wordt besteed aan de bevinding dat de digitale geletterdheid ook voor wie in het digitale tijdperk is geboren, geenszins een evidentie is?

Plant u nog andere initiatieven om digitale geletterdheid, zowel bij jongeren als bij iets minder jongere personen, nog verder te versterken?

Wat zal, ten slotte, uw bijdrage zijn om de vijfde prioriteit van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, namelijk mediawijsheid, mee inhoud te geven en verder uit te werken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat de resultaten van de Digimeter betreft, moet ik eerst zeggen dat het gaat over een onderzoek dat zich niet richt op het leerplichtonderwijs, maar voornamelijk op het in kaart brengen van het ICT-gebruik en attitudes bij volwassenen.

Voor het leerplichtonderwijs hebben we andere meetinstrumenten, zoals de Monitor ICT-Integratie in het Vlaamse Onderwijs (MICTIVO) en het Apestaartjarenonderzoek van Mediawijs, dat binnenkort gepubliceerd wordt.

Volgens MICTIVO bleek al dat leerlingen in het lager en secundair onderwijs minder overtuigd zijn over hun algemene computerkennis en -vaardigheden in vergelijking met vorige metingen. De Digimeter lijkt die conclusies dus te bevestigen, met die nuance dat het om een zelfperceptie gaat. In dezen spelen ook de nieuwe technologische evoluties en innovatie een rol. Je kunt wel bepaalde vaardigheden hebben, maar merken dat er steeds meer nieuwe zaken opduiken, die je niet kent. Dat speelt ongetwijfeld mee bij die zelfperceptie.

Ik deel de suggestie dat er meer moet worden ingezet op digitale vaardigheden in het onderwijs. Dat wordt vandaag tot onze eigen scha en schande wel bewezen. De integratie van ICT en mediageletterdheid in de nieuwe eindtermen is op dat vlak een eerste en meest wezenlijke stap.

De sleutelcompetentie 'Digitale competentie en mediawijsheid' heeft onder andere als doel de digitale competentie van leerlingen te versterken op het vlak van het gebruik van digitale media en toepassingen, inzicht en vaardigheden inzake computationeel denken en handelen en, ten slotte, inzicht, vaardigheden en attitudes in verband met mediawijsheid.

De eindtermen onder die sleutelcompetentie moeten door alle leerlingen worden bereikt. Er zijn hieromtrent ook eindtermen basisgeletterdheid. Daar leggen we de lat, in die zin dat er een minimum minimorum van kennis en vaardigheden moet zijn.

In de eindtermen voor de tweede en derde graad is er ruim aandacht voor het gebruik van digitale media en toepassingen. De nieuwe eindtermen beogen dat de leerlingen die uit het gemoderniseerde secundair onderwijs uitstromen, zelfvertrouwen tonen bij het verkennen en gebruiken van digitale infrastructuur en toepassingen. Dat is een attitudinale eindterm.

Er zijn daarnaast heel wat initiatieven die erop gericht zijn digitale vaardigheden te versterken zowel in het leerplichtonderwijs als in het volwassenenonderwijs. Ik heb een lange lijst meegekregen, waarvan ik er u enkele meegeef.

Het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 stelt vijf strategische doelstellingen voorop, waaronder digitale geletterdheid. Het volwassenenonderwijs neemt een

belangrijke rol op bij het voorzien van vorming omtrent digitale vaardigheden. De centra voor basiseducatie (CBE's) bieden ICT-cursussen aan voor de specifieke doelgroep van laaggeletterde mensen. Er zijn ICT-opleidingen in de centra voor volwassenenonderwijs, die in 2016 volledig geactualiseerd zijn. De bestaande opleiding Toepassingssoftware werd er vervangen door maar liefst zeven nieuwe opleidingen, die allemaal dieper ingaan op de materie: Start to ICT, ICT en administratie, ICT en sociale media, enzovoort.

De twee bestaande opleidingen Informatica Webdevelopment en Informatica Programmeren bleven behouden, maar ook die werden inhoudelijk volledig herzien en mochten een upgrade beleven.

Vorig schooljaar werd ook sterk ingezet op de professionalisering van de centra voor basiseducatie met betrekking tot mediagebruik en mediageletterdheid. Er werd een specifieke opleiding voorzien voor twee deelnemers per CBE.

In samenwerking met het kenniscentrum Mediawijs wordt de opleiding Mediacoach al verschillende jaren door het departement Onderwijs gefinancierd. Jaarlijks spenderen we daaraan zo'n 30.000 euro. Specifiek voor de opleiding Mediacoach verkregen tussen 2014 en 2019 in totaal zo'n 380 deelnemers een competentie- of aanwezigheidsattest. Dat zijn dus afgestudeerde mediacoaches.

Binnen de Vlaamse actieplannen Artificiële Intelligentie en Cybersecurity zijn eveneens middelen voorzien voor de digitalisering van het leerplichtonderwijs. Binnen die actieplannen is er 1,66 miljoen euro voorzien voor onderwijs, op recurrente basis. Dat is dus een bedrag waarop we jaarlijks een beroep kunnen doen. Dat bedrag dient om de digitalisering van scholen te boosten en de ondersteuning met betrekking tot de eindtermen digitalisering te faciliteren.

IDEA Consult heeft in opdracht van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) – want dat Vlaams agentschap is verantwoordelijk voor die middelen – een studie gemaakt om die middelen zo adequaat en efficiënt mogelijk te besteden. Wij verwachten volgende week een eerste draft voor de bespreking tussen de kabinetten.

Het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan is nog in volle voorbereiding. Dat valt niet enkel onder mijn verantwoordelijkheid maar vooral onder die van de minister van Jeugd. Het finale actieplan voor het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan wordt vermoedelijk door de Vlaamse Regering goedgekeurd in het najaar, waarschijnlijk in oktober of november. Voor die timing zit collega Dalle aan het stuur.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel voor uw antwoorden, minister. Zoals ik al zei in mijn inleiding, zijn we meer dan ooit beland in een digitale context door het coronavirus. Die digitale vaardigheden zijn dus cruciaal om mee te kunnen, niet alleen in het onderwijs maar ook heel breed in de samenleving.

Ik heb daarover twee bijkomende vragen of aandachtspunten. We hebben al vaak gesproken over corona als een groot maatschappelijk of sociologisch experiment. Ik denk dat we daar dus ook uit moeten durven leren en het moeten durven evalueren. Hebt u al plannen inzake de evaluatie van dat online afstandsleren met betrekking tot preteaching? De Commissie voor Onderwijs vernam dat de Universiteit Gent onderzoek uitvoert in verband met de effectiviteit van de verschillende methodieken voor online lesgeven. Gaat u daar op verder? Plant u een evaluatie van het online afstandsleren? Ik denk dat we daar veel van kunnen leren over de digitale vaardigheden van zowel kinderen als leerkrachten.

Dat brengt me bij mijn tweede punt. Onlangs zat ik in een debat met een aantal collega's. Voorafgaandelijk daaraan had ik contact met ICT-coördinatoren. Toen

bleek – en het is goed dat u daarnaar verwees – dat er in de eindtermen voor de tweede en derde graad bijzonder veel aandacht zal gaan naar de digitale competenties. Uit praktijkonderzoek, onder andere MICTIVO, bleek dat heel wat leerkrachten uit de eerste graad – en dat heeft dan te maken met vertrouwen en de mate waarin ze gewoon zijn ermee te werken – aangaven onvoldoende vertrouwd te zijn met de digitale competenties die niet alleen van hen maar ook van de leerlingen verwacht worden. Heel wat leerkrachten geven zelf aan dat ze niet kunnen voldoen aan het niveau dat voor de eerste graad verwacht wordt.

Ik denk dus dat er zeker aandacht moet zijn voor digitale competenties voor jongeren, maar zeker ook voor de leerkrachten. Ik denk dat we de leerkrachten voldoende comfort moeten bieden om zich voldoende bij te scholen in die digitale vaardigheden en dat we de scholen moeten ondersteunen en hen erop moeten wijzen dat dat cruciaal is. Er zijn heel wat mooie voorbeelden – zoals ICT-café's – waarbij ICT-coördinatoren en anderen de kennis van de leerkrachten op dat vlak bijspijkeren.

Minister, hebt u plannen om dat online afstandsleren grondig te evalueren?

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Ik wil me aansluiten bij de vraag en benadrukken dat de kwaliteit van de digitale vaardigheden belangrijker moet zijn dan de kwantiteit, want onze digitale wereld verandert zo snel. Het is heel belangrijk dat onze jongeren heel zelfredzaam zijn en ook flexibel kunnen omgaan met die nieuwe programma's en toepassingen. Die basisvaardigheden zijn dus belangrijk. Ik had daarvoor 'mediawijsheid' opgeschreven, maar gezien de situatie kan ik er misschien ook het maken van een goede powerpoint aan toevoegen.

Ik wil ook even wijzen op het feit dat het verschil tussen kinderen die van thuis uit digitaal vaardig zijn en kinderen die dat niet zijn, veel minder gelijkloopt met het verschil qua 'gewone' kennis. Het verschil loopt dus niet gelijk met dat tussen aso, tso en bso. Daar moeten we ook rekening mee houden.

Ik wil ook nog terugkomen – collega Brouns en de minister verwezen er al naar – op die MICTIVO-onderzoeken. De vorige keren vonden die steeds om de vijf jaar plaats. Het eindrapport van MICTIVO 3 dateert van augustus 2018. In de digitale wereld is dat al een eeuwigheid geleden. Daarom wou ik vragen of er deze legislatuur een MICTIVO 4 gepland is, bijvoorbeeld in 2023. In het vorige rapport stond ook dat de onderzoekers vonden dat ze te weinig tijd en te weinig middelen hadden. Minister, zult u meer tijd en middelen vrijmaken voor die onderzoekers?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, ik vind het een zeer zinvolle vraag, die momenteel meer dan ooit actueel is. Ik had een gelijkaardige vraag ingediend, omdat we zien dat er tijdens deze coronacrisis op het vlak van ICT een kwantsprong gemaakt is, zowel wat materiaal betreft als wat competenties bij leerkrachten betreft. Er bestond een gap op beide fronten; dat bleek al uit eerder MICTIVO-onderzoek. We hebben gezien dat de nood van de situatie er nu voor gezorgd heeft dat er heel snel bijgebeend moest worden. We zullen er natuurlijk nog niet zijn na deze coronacrisis. Ik denk dat iedereen van mening is dat wat we positief op alle vlakken uit deze crisis moeten meenemen, toch wel is dat we dit momentum niet verloren mogen laten gaan.

Minister, ik had u de volgende vragen willen stellen. Hoe zal dit opgenomen en verdergezet worden? Komen er nog extra investeringen op het vlak van materiaal? Ik denk dat de inspanningen verdergezet moeten worden. Dat zal nodig zijn. Daar

zullen middelen voor vrijgemaakt moeten worden, ook al omdat dit waarschijnlijk in golven zal blijven terugkomen.

Dat die professionalisering meer dan ooit nodig is, bleek al uit die studies en uit de huidige situatie. Nu hebben leerkrachten via trial-and-error al heel veel zaken gerealiseerd en opgezet. Maar het zal toch ook de kunst zijn om die ervaringen te bundelen en die best practices volledig te valoriseren en echte professionaliserings-trajecten op te zetten. Ik heb dus een gelijkaardige vraag, minister. Hoe wilt u dit aanpakken en verder valoriseren, want het zal in de toekomst nog nuttig zijn.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik denk dat iemand die nu nog twijfelt aan het belang van digitale competenties, op een andere planeet heeft gewoond de voorbije weken. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat het enorm belangrijk is om daarop in te zetten. Minister, u gaf al aan dat er nieuwe eindtermen komen in de eerste graad, waar die digitale competenties en basisgeletterdheid ruim aan bod komen. Ik denk dat we heel goed zitten op dat vlak en dat we daar ook verder in moeten gaan.

Minister, in de commissie in januari hadden we het al over ICT en digitale geletterdheid. Toen zei u dat u niet alleen zou focussen op die digitale competenties bij leerlingen maar ook bij leerkrachten. U had het toen ook over die studie van IDEA Consult: hoe gaan we de middelen efficiënt inzetten om onze leerkrachten te professionaliseren en om onze schoolleiders te coachen? Dat lijkt me een heel zinvolle studie. Toen zei u dat de studie er pas zou zijn in de loop van volgend jaar. Als ik u goed begrepen heb, komt ze er al eerder aan. Dat zou een bijzonder goede zaak zijn. Er zijn natuurlijk andere studies, maar dit lijkt me echt wel een heel goede studie.

Ik hoop dat die studie ook ingaat op het beleidsplan ICT, dus die pedagogische visie omtrent ICT-gebruik in scholen. Dat is niet verplicht, en ik weet dat het tot de autonomie van de scholen behoort, maar ik denk dat, als het ICT-gebruik op scholen zeer goed gecoördineerd wordt, het de werkdruk van leerkrachten ook kan verminderen. Dat kan uiteraard de organisatie optimaliseren.

Ik denk dat leerkrachten al heel mooie dingen gedaan hebben en geweldig grote stappen vooruit hebben gezet. Ik heb gisteren ook nog prachtige dingen gezien die scholen nu realiseren. Maar het is ook heel belangrijk dat leerkrachten ook doen waar ze zich goed bij voelen en zeker bij voelen. Dat wilde ik gewoon nog even meegeven.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat het onderzoek Apestaartjaren betreft heb ik begrepen dat dit voor binnenkort is, de exacte timing kan ik niet uit het hoofd geven, maar ik heb begrepen dat dit binnen enkele maanden is. Het MICTIVO-onderzoek is een vijfjaarlijks onderzoek. Het laatste was in 2017. Die vaste periodiciteit wordt wel aangehouden, en dan zitten we in het schooljaar 2022-2023. Dat is wel vrij omvattend.

Het tweede element is het afstandsonderwijs. Het onderzoek van de UGent loopt. Dat zal natuurlijk zeer zinvol zijn voor een evaluatie en ook naar structureel beleid toe kunnen we daar veel uit leren, denk ik. We hebben allen vastgesteld dat, zeker wat het secundair onderwijs betreft, er toch heel veel creativiteit is, heel veel innovatie, heel veel praktische kennis. Vooral op het niveau van het basisonderwijs heeft men in sommige individuele gevallen wel een kwantumsprong moeten maken en zijn sommige leerkrachten die vroeger wat terughoudend waren ten opzichte van het digitale verhaal, nu noodgedwongen geswitcht naar het digitale. Ik krijg daar vrij positieve reacties over. Veel leerkrachten bekennen dat ze het altijd wat voor zich hebben uitgeschoven en dat ze het nu hebben moeten opnemen met alle

gevolgen van dien, maar dat er een nieuwe wereld voor hen is opengegaan. Het digitale is voor sommigen heel snel in de kamer komen binnenstormen, maar om nooit meer weg te gaan. Ik denk dat dat voor velen de persoonlijke conclusie is, maar we zullen zien wat het onderzoek oplevert naar conclusies toe voor een structureel beleid.

Tot slot is er natuurlijk ook een financieel verhaal. Ik hoop dat we op korte termijn de ICT-budgetten voor scholen kunnen optrekken en de eerste nood proberen te lenigen. We moeten ook kijken naar de ICT-coördinatoren, want die zijn natuurlijk niet zo talrijk in aantal en nogal onvermeld gebleven in het verhaal. Ik denk dat die soms de rol van heel druk bezette brandweerman hebben moeten opnemen om hier en daar te hulp te kunnen snellen. Ik heb begrepen dat velen dat uitstekend gedaan hebben, maar ook daar denk ik dat we vooral lessen zullen kunnen trekken. Je moet in elke plas water de zon kunnen zien schijnen, en dat is hier ook zo. Zeker wat de digitalisering betreft hebben we heel snel stappen vooruit gezet. Ik denk ook dat preteaching op dat vlak iedereen nog verplicht heeft om een paar versnellingen hoger te schakelen. Aanvankelijk was het afstandsonderwijs vooral wat men 'off the shelf' noemt, inhoud nemen die al herhaling was of via onze platformen ter beschikking gesteld werd. Maar met nieuwe lesinhouden, vooral in het kader van het live lesgeven, zie je toch dat men enkele versnellingen heeft moeten bijschakelen en dat dat in het gros van de gevallen ook succesvol is gebleken. Voor het secundair onderwijs denk ik ook dat we daar een straatje ingeslagen zijn zonder weg terug.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u voor uw antwoord, minister. Ik denk dat we mogen besluiten dat als er één thema is dat ons allemaal verbindt, meerderheid en oppositie, over alle grenzen heen, het het belang is van voldoende digitale competenties bij ons allemaal en in het bijzonder bij onze jongeren en zij die het onze jongeren iedere dag moeten aanleren. Daar moeten we bijzondere aandacht voor vragen.

Het is ook gebleken dat zij wel de nodige ondersteuning kunnen gebruiken om de digitale competenties aan te leren en aan te scherpen. Zeker ook de komende weken en maanden zal dat heel belangrijk zijn. Die competenties kun je maar leren naarmate er voldoende infrastructuur is, en je hoort ook heel vaak op de vloer van elke school dat de ICT-infrastructuur nog voor verbetering vatbaar is. We hebben het recent in het kader van het coronadebat al herhaaldelijk aangehaald: u hebt een goed project opgezet met de laptops, maar we moeten daar absoluut nog alle zeilen bijzetten om aan alle noden te voldoen, zodat iedereen effectief dat afstandsonderwijs online kan volgen.

Het is ook heel goed om nog eens te bevestigen dat het bij de ontwikkeling van de eindtermen tweede en derde graad cruciaal is dat er voldoende aandacht is voor de digitale competenties, dat ze voldoende ambitieus zijn om iedereen mee te hebben op dat vlak in onze samenleving.

Tot slot wil ik nogmaals bevestigen dat het voor ons belangrijk blijft dat het nooit een argument mag worden om het fysieke onderwijs als het ware naar het achterplan te schuiven, want dat blijft uiteraard nog altijd prioriteit nummer één.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het akkoord van de Vlaamse Regering over afwijkende eindtermen in steinerscholen – 1966 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): In de vergadering van de commissie Onderwijs van 9 januari stelde u, minister, dat de vernieuwde en verscherpte eindtermen secundair onderwijs gelden voor elke vorm van onderwijs en dat het steineronderwijs hierop geen uitzondering zou krijgen van de Vlaamse Regering. U baseerde zich hiervoor op het oordeel van de onderwijsinspectie alsook op de beslissing van een commissie van deskundigen die stelde dat de explicitering van kennis en duidelijke systematiek ontbreken in de leerplannen van de steinerscholen. Daardoor zou er geen garantie zijn dat de minimale kenniselementen onderdeel uitmaken van hun curriculum.

Er wordt in die steinerscholen dus te weinig gefocust op het aanleren van kennis, zo klonk het in december van vorig jaar, wat nefast zou zijn voor de verdere studiekansen van hun leerlingen alsook voor hun opties op de arbeidsmarkt. Die cijfers over de slechtere slaagcijfers van leerlingen uit steinerscholen werden ook gerapporteerd als antwoord op mijn schriftelijke vraag van 2 januari.

Uit de online nieuwsberichtgeving van De Tijd op 7 april vernamen we dat de steinerscholen toch zouden mogen afwijken van die eindtermen. Er is dus overleg gebeurd en blijkbaar is er toch een akkoord gekomen en kregen de scholen een positief advies.

In de pers lazen we dat het probleem van de incompatibiliteit van de graad-overschrijdende werking van het steineronderwijs was opgelost. Er werd aangehaald dat de steinerscholen bepaalde leerstof die de eindtermen verplichten in de eerste graad, liever in de tweede of derde graad willen onderwijzen. De steinerscholen hebben nu blijkbaar een aantal toegevingen gedaan. Leerstof die ze eigenlijk liever later in het middelbaar zien, zal nu toch in de eerste graad onderwezen worden. Het gaat bijvoorbeeld om theoretische concepten van burgerschap, zoals het begrip rechtsstaat, de verschillende bestuursniveaus en de principes van democratische besluitvorming.

Graag had ik u volgende vragen gesteld, minister.

Kunt u ons inzicht geven in wat er precies gebeurd is bij die onderhandelingen die gevoerd zijn omtrent hun eis op die uitzondering? Welke concrete aanpassingen hebben die scholen gedaan en zullen ze in de toekomst nog uitvoeren?

Welke garanties hebben de steinerscholen geboden in verband met het in december en januari aangehaalde gebrek inzake het aanleren van voldoende kenniselementen?

De toegestane afwijkingen betreffen de eindtermen van de eerste graad die bij het begin van dit schooljaar, op 1 september 2019, ingingen en waar scholen zich nu al aan moeten houden. Welke eindtermen moeten ze dit schooljaar dan volgen: de gewone eindtermen of deze afwijkende eindtermen die werden goedgekeurd? Gaan de toegestane afwijkingen voor de steinerscholen volgend schooljaar in of zijn deze retroactief van toepassing op dit schooljaar? Aangezien de scholen gesloten zijn, zal het nu ook wel met afstandsonderwijs gebeuren en minder duidelijk zijn.

Ten slotte, blijft u, minister, bij het uitgangspunt dat, als we de kwaliteit in het onderwijs van Vlaanderen willen verhogen, alle scholen hieraan zullen moeten meewerken, ook een methodeschool?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Op 30 augustus 2019 hebben we van de steinerscholen een aanvraag tot gelijkwaardigheid van vervangende eindtermen en uitbreidingsdoelen gekregen. Dat is onderzocht door de onderwijsinspectie en een commissie van deskundigen. Op grond van dat advies heeft de Vlaamse Regering, op mijn voorstel, beslist om die desbetreffende onderwijsdoelen niet goed te keuren.

Maar onmiddellijk daarna heb ik het initiatief genomen om met de steinerscholen in overleg te gaan. We beslisten samen dat de steinerscholen een herzien aanvraagdossier zouden indienen, op grond van de bemerkingen die we hebben geformuleerd. Zij hebben dat ook gedaan, op 3 maart. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een gunstig advies, niet alleen van mezelf, maar ook van de onderwijsinspectie en van de commissie van deskundigen, omdat men op de concrete suggesties was ingegaan. In het advies van de commissie van deskundigen worden een aantal concrete suggesties gegeven waarmee de aanvrager rekening moet houden in het geval die in de toekomst een gelijkwaardigheidsaanvraag zou indienen voor de eindtermen van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs.

Het is een lange lijst van bemerkingen en suggesties, die ik in dezen niet punctueel kan overlopen. Maar grosso modo kan ik stellen dat er zich drie problemen manifesteerden. Het belangrijkste element waaraan men in de tweede aanvraag is tegemoetgekomen, is dat men heel wat kenniselementen en vaardigheden heeft toegevoegd. Op dat vlak schoot de eerste aanvraag namelijk tekort. Ten tweede werden heel wat handelingswerkwoorden aangepast, omwille van de gelijkwaardigheid met de decretale eindtermen en omwille van de mogelijkheid tot evaluatie ervan. Ten derde werden er in vergelijking met het eerste dossier ook nieuwe eindtermen toegevoegd, om tegemoet te komen aan de opmerking in verband met het doorschuiven van bepaalde leerinhouden. Vanuit de steinerschool zei men niet expliciet dat men die eindtermen of dit doel niet wilde realiseren, maar wel dat men dat op een ander moment wilde doen. Daarom heeft men duidelijk geantwoord dat dat toch in de betreffende graad moest worden gerealiseerd.

De toegestane nieuwe eindtermen voor de eerste graad van het secundair onderwijs gaan voor de steinerscholen in op 1 september van dit jaar. Dit schooljaar waren voor de steinerscholen, vanwege hun aanvraag tot gelijkwaardigheid van eindtermen, de oude eindtermen nog van toepassing. Die regeling is gebaseerd op de bepalingen van het kaderdecreet Onderwijsdoelen.

Dat de kwaliteit, ook van vervangende onderwijsdoelen, onverkort vooropstaat, blijkt ook uit het voorliggend steinerdossier, meer bepaald dat het initieel dossier niet gelijkwaardig werd verklaard en dat ingrijpende bijsturingen nodig waren. Wij hebben op onze strepen gestaan en uiteindelijk zijn die bijsturingen er ook gekomen. Het belang van de kwaliteit blijkt ook uit het feit dat een dossier vervangende onderwijsdoelen dezelfde goedkeuringsprocedure moet volgen als dat van de doelen die de overheid zelf vastlegt. Concreet betekent dit dat de finale beslissing over de goedkeuring berust bij de decreetgever. Daarenboven is het zo dat de externe kwaliteitscontrole een opdracht is die de onderwijsinspectie op zich neemt. Ongeacht het feit of een school wel of niet met vervangende onderwijsdoelen werkt en ongeacht of het een methodeschool betreft of niet, hanteert de onderwijsinspectie bij haar werkzaamheden steeds hetzelfde referentiekader: onderwijskwaliteit. Dat wordt dus niet aangepast naargelang de onderwijsvorm of het type school.

We zullen er altijd op toezien dat kwaliteitsvolle kennisopbouw en burgerschapsvorming blijvend worden meegenomen. Bijvoorbeeld bij burgerschapsvorming had

de commissie van deskundigen bij de eerste aanvraag van de steinerscholen een aantal tekortkomingen vastgesteld. Bij de tweede aanvraag stelde de commissie van deskundigen vast dat daaraan werd geremedieerd. Ik kan u verzekeren dat de kenniselementen horend bij burgerschap, zoals het begrip rechtsstaat, de verschillende bestuursniveaus en de principes van democratische besluitvorming intussen zijn opgenomen in het steinerdossier.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals reeds aangegeven bij het voorstel van de beleidsnota, zijn wij voorstander van uw ideeën. Wij vinden het heel goed dat u de kwaliteit van ons onderwijs opnieuw wilt opkrikken. Ik geloof u op uw woord en ik denk inderdaad dat er toegevingen werden gedaan. We moeten natuurlijk ook oppassen: als u telkens wanneer er protest komt, water bij de wijn zou doen, zou er weinig overblijven van wat er in de beleidsnota stond. Ik vertrouw erop dat de steinerscholen u in dezen gevolgd zijn en toegevingen hebben gedaan.

Het is natuurlijk zo dat we op dit moment van overheidswege niet goed kunnen weten wat de al dan niet negatieve impact van een bepaald methodeonderwijs op de kennis en kunde van de leerlingen is. We kunnen ons nu dus eigenlijk alleen maar beredderen met cijfers die slechts een indicatie geven, bijvoorbeeld de slaagcijfers van leerlingen als ze overstappen naar het hoger onderwijs. Maar dit is natuurlijk geen sluitend bewijs. Daarom hopen we ook dat die gestandaardiseerde netoverschrijdende proeven er in de toekomst komen, zodat we ook een beter zicht te krijgen op deze kwestie.

Minister, ik heb een vraag over de monitoring hiervan op de lange termijn. Wat als proefondervindelijk zou blijken dat die leerlingen uit deze methodeschool, maar ook uit andere methodescholen, slechter zouden scoren dan andere leerlingen in Vlaanderen? Ik wil nog verder gaan. Stel nu dat er verplichte ijkingsproeven komen voor jongeren die willen starten in het hoger onderwijs en men merkt dat leerlingen uit bepaalde scholen, zoals de steinerscholen, consequent lacunes hebben inzake de kennis. Is het dan de verantwoordelijkheid van de desbetreffende hogeschool of universiteit om die lacunes bij te werken? Of is het dan niet logischer dat bijvoorbeeld de Federatie Steinerscholen zou opdraaien voor deze remedie?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, goedemiddag. Mevrouw Beckers, u stelt een interessante vraag. U weet wellicht dat we ons als parlement nog moeten uitspreken over een ontwerp van decreet hierover. Maar dat verhindert natuurlijk niet dat u hierover al een vraag kunt stellen in de commissie.

Collega's, onze fractie is ervan overtuigd dat kwaliteit altijd op de eerste plaats moet komen en voor ons ook altijd een vereiste blijft. Toch wil ik het even hebben over de gelijkwaardigheidsprocedures en de vervangende einddoelen. We hebben in dit decreet een gelijkwaardigheidsprocedure ingebouwd omdat CD&V het altijd belangrijk gevonden heeft om respect te hebben voor de grondwettelijke vrijheid van onderwijs. Je kunt niet kiezen voor een beetje vrijheid. Ofwel ben je ervan overtuigd dat het belang van de vrijheid van onderwijs heel cruciaal is, ofwel ben je daar niet van overtuigd.

Bij ons is het sowieso cruciaal dat pedagogische projecten mogen verschillen en dat bepaalde geplande onderwijsdoelen het project niet in de weg mogen staan. Maar natuurlijk moet de overheid wel over die gelijkwaardigheid oordelen. Wat we hier nu zien, is daarvan een mooi voorbeeld. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ook onze fractie is blij dat er zo constructief is gesproken en dat er inderdaad een oplossing is. We delen de visie van mevrouw Vandromme dat die pedagogische vrijheid natuurlijk niet voor niets grondwettelijk verankerd is. Dat mogen geen loze woorden blijven. We moeten daarvan ook de consequenties dragen. En als er dus vragen komen, moeten die ten gronde worden behandeld. De kwaliteit moet gegarandeerd blijven, maar mag niet haaks staan op die pedagogische vrijheid. Dat is nu niet gebeurd. Er is een oplossing, en dat is een goede zaak.

Mevrouw Beckers, ik vind uw vraag een beetje tendentius. U zegt dat die proeven er vooral voor de methodescholen moeten komen, omdat we daar moet bewaken dat de kwaliteit wel hoog genoeg blijft. Daarmee lijkt u heel sterk te suggereren dat dat niet het geval is. Ik zou dat niet zomaar durven zeggen, integendeel. Ik heb al heel wat fantastische zaken gezien bij verschillende methodes, onder andere in steinerscholen. De klemtonen liggen soms anders, bepaalde zaken worden op een ander moment en op een andere manier aangepakt, maar ik denk dat men wel degelijk bezig is met sterk onderwijs. Ik vond die vraagstelling op zijn zachtst gezegd een beetje tendentius. Ik denk dat we de kwaliteit moeten bewaken, maar dat dat voor iedereen zo is. We hebben daar al een systeem voor, namelijk de inspectie. Ik wil dus niet meegaan in die logica.

Verder ben ik wel tevreden dat er een oplossing is gekomen, minister.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk dat de vraag van mevrouw Beckers een reële vraag is. Het is ook een vraag die we hebben meegenomen toen we het decreet gemaakt hebben, ik zou het bijna het 'Denemarkendecreet', noemen maar het is het decreet in verband met de onderwijsdoelen. Daarin zit een belangrijk artikel, namelijk artikel 146. Er werd een aantal keren gezegd dat dat een 'ventiel' was. Het gaat over gelijkwaardigheid. Dat vind ik belangrijk. Minister, u hebt in uw antwoord toch ook benadrukt dat het systeem werkt. Want in eerste orde werd geoordeeld dat men aanvragen tot gelijkwaardigheid kon indienen. Die aanvragen voldeden echter niet, inzake een aantal kenniselementen en inzake een aantal vaardigheden. Ik denk dat die commissie toen gewerkt heeft en aangegeven heeft dat dit niet kon passeren. Dan werd er een nieuw voorstel ingediend, waarin wel rekening werd gehouden met die kenniselementen. Collega's, de conclusie die we gemaakt hebben in dat nieuwe decreet, is dat er voldoende kenniselementen moeten zijn als goede basis om verder te kunnen werken. Ik denk dat dat goed is. Het staat er duidelijk in.

Ik wil nog een tweede punt aanhalen. In het decreet is heel duidelijk opgenomen dat er geen gelijkwaardigheid of afwijkende eindtermen aangevraagd kunnen worden voor basisgeletterdheid. Daarover zeggen we: dit is echt de basis – eender welk pedagogisch project, eender welke visie er aangehangen wordt – die cruciaal is voor iedereen.

Ik wil ook nog iedereen oproepen om pas op die afwijkende eindtermen, op die gelijkwaardige eindtermen te beginnen werken als het echt nodig is. In ons onderwijs en in die eindtermen willen we namelijk een breed gedragen visie, zowel in de gewone als in de specifieke eindtermen, in de volledigheid van het basis- en secundair onderwijs. Want bij de start in het hoger onderwijs kijkt men natuurlijk ook naar die minimumdoelen en die specifieke doelen in het lager en in het secundair onderwijs om die aansluiting te vinden. Als we soms zeggen dat het secundair onderwijs onvoldoende aansluit bij hoger onderwijs, dan moeten we ook daarnaar durven te kijken. Minister, ik denk dat het gewerkt heeft, dat voorstel van decreet dat we in het parlement gemaakt hebben. De gelijkwaardigheid is beoordeeld. Er is in overleg getreden. Dat is bij de mensen van de steinerscholen niet in

dovemansoren gevallen, ze hebben inderdaad die kenniselementen opgenomen. Ik denk dat dat het uiteindelijke doel is waarnaar we allemaal streven.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u. Terecht wordt hier de vrijheid van onderwijs bejubeld en de diversiteit aan pedagogische inzichten. Dat is goed. Dat behoort tot de rijkdom van ons onderwijs. Net daarom ook zijn er, bij wijze van veiligheidsgrendel, de doelstellingen inzake kwaliteit en kennis, de eindtermen en de basisgeletterdheid. Je ziet hier toch dat die grendels blijken te werken. Het is niet altijd plezierig als er een periode van conflict is, maar vervolgens was er een dialoog, die leidde tot consensus. Ongetwijfeld zullen we ook nog in discussie moeten treden met betrekking tot de eindtermen van de tweede en derde graad. Maar ik denk dat dit proces een goede weg heeft doorlopen, met veel wederzijds begrip. U kunt daar natuurlijk zelf nog over oordelen, want er is nog eens de bijkomende veiligheidsgrendel dat we dit in het parlement brengen. Ik denk dat we daarmee die kwaliteitsvereisten die we vooropstellen in de eindtermen, echt veiligstellen. Vooralsnog zie je dat deze procedure de toets van de realiteit wel kan doorstaan.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Ik wil nogmaals benadrukken dat voor ons de vrijheid van onderwijs uiteraard heel erg belangrijk is. De overheid heeft wel de taak om te controleren of het niveau van dat onderwijs goed genoeg is. Ik kan er toch niet omheen: we hebben natuurlijk wel de inspectie, maar jaar na jaar dalen onze resultaten in de PISA-onderzoeken, dus er is wel degelijk iets mis. Dat ligt uiteraard niet uitsluitend aan de methodescholen – begrijp me niet verkeerd. Het is geen aanval. Ik heb geen persoonlijk probleem met de methodescholen. Maar ik wil wel dat het niveau van ons onderwijs weer omhoog gaat, voor al onze leerlingen. Want ik wil het toch nog eens benadrukken: een goede kennis is iets heel progressiefs, iets heel emancipatorisch. Het is net door kennis dat we de sociale kloof kunnen dichten. Daarom hoop ik ook dat progressief Vlaanderen daarin meegaat en inziet dat kennis zeker en vast niets giftigs of niets gevaarlijks is, maar net zwakkere leerlingen kan emanciperen. Daarom moeten we daar volop op inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over dringende onderwijsdossiers die door de coronacrisis werden uitgesteld – 1990 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Verschillende onderwijsdossiers zijn zeer dringend om de toekomst van kwaliteitsvol onderwijs veilig te stellen. Minister, van een aantal dossiers gaf u aan dat er tegen de paasvakantie duidelijkheid zou zijn. We denken daarbij aan de volgende dossiers. Ten eerste de besparingen in het secundair onderwijs. In het verleden gaf u meermaals aan 20 miljoen te willen besparen. Tegen de paasvakantie zou duidelijk zijn hoe die besparingen er zouden uitzien. Er werd daarover onderhandeld met verschillende partners om te bekijken hoe die besparingen moesten gebeuren. Minister, wilt u nog steeds doorgaan met die besparingen voor volgend jaar? Dan moet er toch al een kijk zijn op hoe die gerealiseerd zullen worden? Graag een stand van zaken daarover en over het verloop van het overleg.

Een tweede dringende vraag gaat over Onderwijsdecreet XXX (OD XXX) en het leren en werken. De vraag van de onderwijsverstrekkers was om de maatregelen op zijn minst een jaar uit te stellen zodat er een sluitend aanbod uitgewerkt kan worden voor de leerlingen uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso). Uit de versie na de tweede goedkeuring door de Vlaamse Regering blijkt dat er niet ingegaan werd op die vraag. Nochtans kwam die vraag heel duidelijk uit het veld. Het katholiek onderwijs had daarover een protocol van niet-akkoord ondertekend.

Ik heb daarover de volgende vragen, minister.

Waarom hebt u geen rekening gehouden met vele adviezen die in dezelfde richting wezen? Op korte termijn moet er duidelijkheid komen over de programmatie van opleidingen. De vrije programmatie wordt afgeschaft en het zou mogelijk zijn om nog opleidingen aan te vragen voor volgend schooljaar tot 30 april 2020. Dat is niet realistisch, aangezien het decreet nog goedgekeurd moet worden en het besluit van de Vlaamse Regering er nog moet komen, waarna scholen nog een interne procedure moeten doorlopen. Bent u bereid om de maatregel een jaar uit te stellen en volgend jaar nog vrije programmatie toe te laten?

Nog een dossier waarover er duidelijkheid zou komen voor de paasvakantie, is het M-decreet, dat vervangen werd door een nieuw Begeleidingsdecreet, dat in 2021 in voege zou moeten gaan, althans volgens uw tijdsschema voor de coronacrisis. Misschien komt dit straks nog aan bod bij de vraag om uitleg van mevrouw Vandromme. Wat is daar de stand van zaken?

Nog een dossier dat voor de paasvakantie actueel was en dat door de coronacrisis wat op de achtergrond geraakt is, maar daar absoluut niet mag blijven omdat het zo urgent is, is dat van het lerarentekort. Dat is een van de meest acute bedreigingen voor de kwaliteit van ons onderwijs. U hebt meermaals aangekondigd daar prioritair werk van te maken, zowel in de commissie als in het parlement. Wordt in dit urgent dossier, niettegenstaande de coronacrisis, vooruitgang geboekt?

En ten slotte, een ander dossier waar dan weer wel een beslissing over genomen werd in volle coronacrisis, waardoor er nog geen debat gekomen is in de commissie, is de taalscreening voor kleuters die vanaf september ingevoerd zou worden met een effectieve screening in november. Hoe zal de taaltest eruitzien? Wie is bezig met die taaltest uit te werken? Eenmaal de beoordeling van de kennis Nederlands van een kleuter er is, welke conclusies zullen daaruit getrokken worden? Wordt er dan een extra vorm van ondersteuning aan gekoppeld? Zo ja, welke? Wie zal daarvoor instaan? Hoe zal opnieuw worden geëvalueerd? Komt er dan een tweede taalscreening na een remediëringstraject? Is voor dit alles al budget uitgetrokken?

Dat zijn mijn vragen over wat volgens ons toch dringende dossiers waren die voor corona op de radar stonden, maar die daar niet van mogen verdwijnen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Veel vragen gaan natuurlijk over documenten die ingediend worden in het parlement en waarrond in sommige gevallen nog geen communicatie plaatsgevonden heeft. U kent de weerkerende vraag wat dat betreft rond begroting en programmadecreet. Dat volgt zijn weg en in dat geval zullen we ook de voltallige bespreking van dat parlementaire document hebben. Ik zou mij niet tot voorwerp willen maken van een vraag van één individueel parlementslid, maar ook daar zitten natuurlijk maatregelen in vervat op het vlak van de aanpak van het lerarentekort en specifieke initiatieven.

We hebben wel al gesproken over OD XXX, waar ook verschillende vragen over gesteld worden. De maatregelen in hoofdstuk 9 van OD XXX kaderen in een geleidelijke omzetting van het stelsel leren en werken naar duaal leren. In de eerste

plaats zorgen deze maatregelen voor een afstemming met de nieuwe invulling van de naadloze flexibele trajecten (NAFT's), zoals deze al werd ingeschreven in de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn.

De overgangsbepaling die in dit kader dit schooljaar van kracht was, bleek in de praktijk moeilijk te realiseren en zorgde voor juridische onduidelijkheid. Ik heb op basis van een tussentijdse evaluatie er dan ook voor gekozen om deze overgangsbepaling nu al om te zetten naar een definitieve regeling. Zo organiseren we meer flexibiliteit bij de organisatie van NAFT en wordt maatwerk mogelijk. Dit maatwerk staat centraal in het huidige leren en werken én in het toekomstige duaal leren. Leerlingen dienen de ondersteuning te krijgen die zij nodig hebben, niet de ondersteuning die vastgelegd is in een vast urenkader.

De nieuwe bepalingen die opgenomen zijn in OD XXX verduidelijken dat de school zelf instaat voor de invulling van het voltijds engagement wanneer dit niet op een andere manier kan worden ingevuld. Het huidige decreet Leren en Werken schreef dit niet expliciet voor, maar liet ook niet toe dat leerlingen zonder invulling van de werkplekcomponent gewoon thuis konden blijven. Het opbouwen en behouden van een band met een school is cruciaal voor het verdere parcours op die school, denk ik. We willen natuurlijk ook volop inzetten in de strijd tegen het vroegtijdig schoolverlaten. Het tegengaan van spijbelen is daar ook een van de maatregelen. Ik stel vast dat scholen met een hoog aantal leerlingen zonder invulling van de werkplekcomponent, ook een hoog aantal spijbelaars kennen. Het is dan ook vanuit de doelstelling om schoolse betrokkenheid te verhogen dat ik deze maatregel voorzie in OD XXX, een maatregel die bovendien ook voorzien is binnen duaal leren. Op termijn zal ook een centrum voor leren en werken moeten instaan voor de invulling van dit voltijds engagement.

Bij de protocollen van onderhandeling heeft de Vlaamse Regering een duidelijk engagement toegevoegd om met de stakeholders een aanpak te bespreken voor jongeren die nog niet klaar zijn voor duaal leren. Daar gaat het uiteindelijk over. We willen het liefst van al zo veel mogelijk jongeren naar dat duaal leren brengen. Maar de eenvoudige vaststelling is dat verschillende jongeren daar nog niet geschikt voor zijn. Het is dat engagement dat we ook willen uitvoeren met de onderwijspartners. Er is al overleg geweest en we zijn samen op zoek naar een goede werkwijze om die omzetting mogelijk te maken.

Wanneer ik het specifieke protocol lees waarnaar u verwijst, dan lees ik samen met u een niet-akkoord voor de hele maatregel. Sommige onderwijsverstrekkers uitten vooral hun bezorgdheid om de doelgroep. Dat is een bezorgdheid die ik deel en die ook het uitgangspunt van het overleg vormt. Het is ook goed om te lezen dat de onderwijsverstrekkers u meegeven dat zij opteren voor een jaar uitstel. Dat zorgt ervoor dat de maatregelen wel van kracht zullen gaan, maar in een gefaseerde aanpak. Dat is ook de piste die momenteel wordt opgenomen met de partners.

OD XXX is nu bij de Raad van State. Wanneer ik de tekst terugkrijg, zal ik de maatregel ook met een jaar uitstellen. Dat is ook nooit een punt van geloof geweest voor ons, het is vooral de pragmatiek, het dienen van een doelstelling om zo efficiënt mogelijk de begeleiding van leerlingen en de toeleiding naar duaal leren te kunnen bewerkstelligen.

Wat betreft de programmaties ben ik me bewust van de timing. Mijn administratie heeft daarom enkele weken geleden al contact opgenomen met de pedagogische begeleidingsdiensten en hun gevraagd te communiceren naar de scholen over dit uitstel. Zodra we dit kunnen, zullen we dit ook aanpassen in de regelgeving. Maar we hebben er al op geanticipeerd door nu al mee te geven aan de pedagogische begeleidingsdiensten dat ze moeten aankondigen dat dit eraan zit te komen.

Inzake het Begeleidingsdecreet is het antwoord vrij beknopt. Wij bereiden samen met de administratie een conceptnota over het Begeleidingsdecreet voor. Daar is COVID-19 inderdaad nogal abrupt tussen komen fietsen. Aanvankelijk hadden we als indicatieve timing eind maart vooropgesteld. Het is duidelijk dat we die niet halen. We gaan wel proberen zo snel mogelijk met een conceptnota te komen.

Tot slot de taalscreening: daar hebben we het ook al over gehad en we zullen het er nog over hebben, want dat zit ook in het Onderwijsdecreet XXX, dat ik u binnenkort ter bespreking zal voorleggen. Ik kan wel al meegeven dat het de bedoeling is de taalscreening voor het eerst in het schooljaar 2021-2022 af te nemen, dus nog niet in het najaar van 2020. Dat is de timing om dat veralgemeend te kunnen doorvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Uw antwoorden stellen mij gerust. Het is een wijze beslissing om inderdaad op de vraag van de onderwijsverstrekkers in te gaan en een jaar uitstel te verlenen wat die inkanteling duaal leren betreft. Dat is een echte noodzaak, nu meer dan ooit. Voor hen is corona natuurlijk een serieuze streep door de rekening.

Over veel van de andere vragen ben ik opnieuw niet zoveel wijzer geworden. Het programmadecreet is ondertussen tot bij ons gekomen. Ik zie daar niet zoveel maatregelen die het lerarentekort krachtadig zullen kunnen terugdringen. Als dat het antwoord moet zijn op de aanpak van het lerarentekort, denk ik dat we ons toch nog wat zorgen moeten maken en dat het programmadecreet zeker niet voldoende is.

Dirk Van Damme, iemand die u ook regelmatig adviseert, trekt ook nog eens aan de alarmbel en zegt ook dat er ten gevolge van de coronacrisis misschien een generatie zal zijn waarbij er minder uitstroom zal zijn, omdat niet alle trajecten succesvol afgerond zullen kunnen worden, met stages enzovoort. Bovendien zal er de neiging zijn om verder te studeren, geeft hij aan, omdat de arbeidsmarkt misschien niet zo goed op gang komt. Dat zijn allemaal zaken die te bezien zijn.

Dit is nu misschien een 'coronamomentum'. Ik denk dat we verschillende 'coronamomenta' moeten aangrijpen om het onderwijsberoep 'in the picture' te zetten. We zien dat met de zorg: mensen zijn gigantisch dankbaar om zorgverleners, en dat wordt heel positief 'in the picture' gezet. Eigenlijk doen leerkrachten op dit moment net hetzelfde: er is ontzettend veel engagement. Er is ook veel vrijheid. Mensen hebben het heft in eigen handen genomen en hebben hun creativiteit naar boven kunnen halen. Dat heeft voor een nieuw elan en een nieuwe dynamiek gezorgd.

Bovendien is nog maar eens gebleken hoe essentieel ze eigenlijk zijn. Mevrouw Vandromme heeft daar gisteren eigenlijk ook al een beetje op gealludeerd in de plenaire vergadering. Maar laat ons dat moment dan aangrijpen om ook die mensen eens enorm in de bloemetjes te zetten, in plaats van te zeggen, zoals soms wel eens gebeurt, dat ze langer moeten werken in de vakantie, omdat ze nu al coronavakantie hebben gehad. Dat is verschrikkelijk. Het is ongelooflijk dat zulke boodschappen worden gegeven. Ook al is het nooit uw bedoeling geweest om op die manier te communiceren en is het nooit uw bedoeling geweest om te zeggen: 'we zullen de vakantie inkorten, want ze hebben nu al genoeg vakantie gehad met corona', ergens is dat zo wel blijven hangen. We moeten weg van die perceptie.

Ik verwijs naar iets dat in uw beleidsnota stond en dat misschien wat heeft stilgelegen wegens andere zorgen: de onderwijsambassadeur, die dat beroep wat moet opkrikken. Misschien moeten we daar niet te lang mee wachten, want dat

lijkt mij een cruciaal element om dat coronamomentum in een positieve boodschap te vertalen.

Minister, voor mijn andere vragen zal ik verder afwachten wat de begroting brengt in het secundair onderwijs. De begroting is ingediend. Ik neem aan dat die is afgerond. Ik begrijp niet waarom er daarover zo geheimzinnig moet worden gedaan en waarom er geen transparantie kan worden gegeven aan het parlement, maar ook aan het veld. Want dat is natuurlijk niet iets dat mij persoonlijk bezighoudt of waar iemand van wakker ligt, maar wel iets dat het onderwijsveld bezighoudt en bijkomend ongerust maakt. En dat is wel het laatste wat ze kunnen gebruiken. Daarom vind ik een snelle transparantie beter dan maar steeds te verwijzen naar het moment van de begroting. Maar goed, dat is uw keuze.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, als er één woord is dat de voorbije weken in heel wat debatten, ook vóór corona, zeker wat onderwijs en besparingen betreft, aan bod is gekomen, is het wel de vraag naar duidelijkheid. Minister, scholen snakken vandaag meer dan ooit naar duidelijkheid rond die besparingen. Maar er komt ook een coronafactuur. Lokale bestuurders weten dat maar al te goed. En ook in het onderwijs komen er heel wat bijkomende kosten op ons af, om de exitstrategie en de heropstart van de scholen in goede banen te leiden. Die coronafactuur dikt aan. Ik ga ervan uit dat u die maximaal zult willen neutraliseren in de mate van het mogelijke. Eventueel kunt u het fonds daarvoor aanspreken, zodat de scholen niet bijkomend worden belast.

Ik voel en hoor nu meer dan ooit die roep naar meer duidelijkheid omtrent de nakende besparingen. Want dat is een bijkomende zorg, een bijkomende stressfactor voor die scholen, die ze op dit moment absoluut kunnen missen. Minister, vanuit onze fractie vraag ik u nogmaals om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over die besparingen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, collega's, ik wil het even hebben over OD XXX, duaal leren. Onze fractie deelt de bezorgdheid van de onderwijspartners. Ook wij zijn van oordeel dat er een doelgroep leerplichtige leerlingen bestaat die noch in de traditionele voltijdse leerweg, noch in duaal leren, noch in de NAFT's een leerweg vinden die hen past. Wij vinden dat het dan ook echt wel de moeite loont om de tijd te nemen en na te gaan wat voor die specifieke leerlingen wél een goede onderwijskwalificerende leerweg zou kunnen zijn. Volgens ons is het dan ook goed om zonder meer, in het kader van het engagement dat de Vlaamse overheid heeft genomen, ook in OD XXX daarover het gesprek te voeren met de onderwijssectoren. Wij maken ons zeker ook zorgen over dat voltijds engagement dat zeer sterk leeft bij de leerkrachten die dag in dag uit leerlingen begeleiden die het wat moeilijker hebben en de leerweg niet vinden die bij hen past. Dat willen we graag onderstrepen. We vragen dan ook om echt de nodige tijd te nemen om uit te klaren wat een goede oplossing zou kunnen zijn. Misschien hebben we daar zelfs meer dan een jaar voor nodig.

Minister, wanneer wordt OD XXX definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering? Wanneer kunnen we OD XXX behandelen in het Vlaams Parlement?

Minister, ik ben blij te horen dat de taalscreening is uitgesteld tot het schooljaar 2021-2022. Want volgens ons is het beter om dit, na de coronatijden, op die manier uit te voeren. We willen ook benadrukken dat het voor ons echt wel geen toelatingsproef is voor kleuters. We gaan er wel van uit dat leerlingen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn extra worden begeleid. Het kan echter niet zijn dat leerlingen worden geweigerd wegens de taalscreening die onvoldoende zou

zijn. We gaan er ook van uit dat het wel een mogelijke start kan zijn van een taaltraject dat dan op hun maat wordt geschreven.

Ik wil nog even verder gaan op mijn laatste tussenkomst van gisteren. Ik verwees daarin naar de onderwijsambassadeur. Minister, ik hoop dat we snel weten wie dat zou kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, ik heb begrip voor uw uitstel van duaal leren. Het is niet het moment om dat in deze enorm moeilijke periode te gaan riskeren met bedrijven.

Maar ik heb wat meer moeite met het verschuiven van die proef voor de scholen zelf naar 2021-2022. Want zes weken geleden hebt u in het parlement gezegd, op een vraag van collega Beckers, dat u binnen enkele weken naar het parlement zou komen met een voorstel ter zake. Ik neem dan ook aan dat het toen al vrij gevorderd was en dat we dat ook hadden kunnen invoeren voor volgend schooljaar. Ik begrijp natuurlijk dat dat, gezien de omstandigheden, niet voor het eerste trimester zou zijn. Maar men had dat desnoods al, bij wijze van experiment, een eerste keer kunnen uitproberen in het lopende schooljaar. Zo had men er eventuele fouten uit kunnen halen en beter gewapend naar 2021-2022 kunnen gaan. Ik vind het dus wat jammer dat het nu meteen opzij wordt gezet. Wat is daarvoor de reden? Is dat tijdsgebrek? Of is het volgens u echt te moeilijk voor de scholen om dat uit te proberen?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Goedemiddag collega's, de vraag van mevrouw Meuleman is goed, zeer algemeen en geeft een belangrijke bezorgdheid weer. Ik ben dan ook blij dat ze deze vraag vandaag heeft gesteld.

We beleven inderdaad heel speciale tijden. Ik heb daar uiteraard ook begrip voor. Maar er staan enorm veel uitdagingen op ons te wachten, los van het coronagebeuren. Er liggen nog heel wat dossiers op de plank, waarop het werkveld, zowel directies, leerkrachten als andere participanten, zitten te wachten. Ik heb deze ochtend deelgenomen aan een overleg met meer dan vijftien directeurs over de coronaproblematiek. Er is heel wat onzekerheid bij die mensen. Ze hebben heel wat vragen en vragen duidelijkheid over heel wat problematieken.

Het is een beetje moeilijk om nu te zeggen welke dossiers, wat en wanneer. Maar misschien kan het, in overleg met de minister, wel de taak zijn van de commissie om een update te maken van alle dossiers die op korte, middellange en langere termijn op de plank liggen. Ik denk bijvoorbeeld aan het debat over het lerarentekort. We moeten daarin echt vooruitgang boeken. Ik weet dat we daarvoor in coronatijden iets minder mogelijkheden hebben, maar het is toch wel de taak van de commissie Onderwijs om daar hard op in te zetten en een tijdschema op te stellen van welke dossiers wanneer een bod kunnen komen. En als we dan vragen krijgen vanuit het werkveld – en die krijgen we sowieso – kunnen we daarop een degelijk antwoord geven.

Minister, enerzijds heb ik dus alle begrip voor het feit dat we in deze coronatijden niet kunnen werken zoals voordien. We moeten elkaar daarover niets wijsmaken, dat is ook geen enkel probleem. Maar anderzijds mag het corona ook geen uitvlucht zijn om te zeggen dat we niet verder gaan met alle andere dossiers. Voorzitter, misschien kunt u dat coördineren? Want er zijn op het werkveld inderdaad, zowel rond corona, maar ook over tal van andere dossiers, heel wat pertinente vragen waarop de mensen een antwoord willen. Het is onze verantwoordelijkheid om daarmee aan de slag te gaan. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Aan de timing voor de taalscreening is niets veranderd. Het is namelijk altijd de bedoeling geweest om te starten in het schooljaar '21-'22. Wel hadden we inderdaad een soort kalibratie, een proefdraaien, voorzien voor volgend schooljaar, '20-'21 dus. Daarna volgt de volledige uitrol. De basis daarvoor wordt gelegd in Onderwijsdecreet XXX, dat bij de Raad van State ligt. Daarom kan ik u nog geen timing geven. U weet ook dat de Raad van State de adviestermijnen in de praktijk verlengd heeft. Dat is dus nog even koffiedik kijken, maar ik weet alleszins dat men daar vakkundig mee bezig is.

Het programmadecreet zal volgende week verstuurd worden naar het parlement. Mevrouw Meuleman, u zei al over een versie te beschikken, maar dat is natuurlijk een eerste versie. De versie die finaal goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering, zal volgende week naar het parlement vertrekken.

Ik denk dat er goede aanzetten voor de aanpak van het lerarentekort zitten in het programmadecreet, maar ik zie – en dat is mijn inschatting, natuurlijk – wel positieve effecten van de coronacrisis. Maar ik zie nogal gemakkelijk de zon schijnen in een plas water. Ik hoop dus op positieve effecten van de coronacrisis op het lerarentekort, op drie manieren. De heer Vandamme heeft overschot van gelijk door het formuleren van enkele kanttekeningen, namelijk de vrees dat sommigen wat langer zullen willen studeren. Maar anderzijds zie ik drie mogelijke positieve effecten. Ten eerste: de waardering voor de job. Ik denk dat heel wat ouders het met mij eens zullen zijn dat de job van leerkracht toch iets specifiek is en heel specifieke vaardigheden en skills vergt en dat daarvoor meer appreciatie is nu sommigen geconfronteerd werden met de verantwoordelijkheid om dat in beperkte mate zelf te doen. Bijvoorbeeld het talent om kinderen te blijven boeien, om ze bij het geven van nieuwe leerstof geconcentreerd te houden: dat is toch een hele opdracht die specifieke vaardigheden vergt. Ten tweede zie ik ook dat in de uitloop daarvan mensen bij zichzelf ook wel pedagogische kwaliteiten en talenten ontwaren en zeggen: 'ik kan dat blijkbaar wel enigszins en ik doe dat graag'. Zulke mails krijg ik ook binnen. Ten derde hebben, in onzekere tijden, zekere jobs toch een streepje voor. Dat is natuurlijk onmiskenbaar ook een voordeel van de job van leraar: er is toch een grotere mate van zekerheid van tewerkstelling. In onzekere tijden is dat toch een onwaarschijnlijke troef, denk ik. Dat zijn drie overpeinzingen die ik als mogelijke positieve gevolgen zie voor de aanpak van het lerarentekort. Dat wil niet zeggen dat wij er nu maar van uitgaan – zoals Guy Mathot zei over het gat in de begroting – dat dat probleem wel automatisch zal verdwijnen. Neen, we hebben concrete maatregelen voorzien in het programmadecreet. Maar ik wou deze overwegingen toch ook nog even meegeven.

De voorzitter: Minister en collega's, we hebben net ontdekt dat er vertraging zit op het 'virtuele handje'.

De heer Daniëls had zijn virtueel handje omhooggestoken toen de minister al bezig was. Ik zou dus willen vragen om goed op tijd te laten weten wanneer u wilt tussenkomen.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's het is niet voor niets dat ik de hele tijd zat te zwaaien tijdens de repliek van de minister, maar om daar de aandacht op te vestigen. Blijkbaar zit er enkele seconden vertraging op het systeem.

Collega's, de N-VA-fractie wil erop wijzen dat er een aantal belangrijke dossiers in de steigers staan. Het klopt dat er een aantal vragen zijn op het terrein.

Maar ik denk dat er, als we er op dit moment bepaalde dossiers zomaar zouden doorduwen en laten passeren, heel veel collega's en mensen in het onderwijs zullen

zeggen dat ze nu de tijd niet hebben om dat te bekijken. Ook bij de administratie en bij de koepels is iedereen nu bezig met het bieden van een oplossing aan die coronacrisis. Dus, collega Vandenberghe, ik denk niet dat dat een uitvlucht is of een doekje voor het bloeden, dat iedereen nu massaal aan het zoeken is naar manieren om die wasbakken in de scholen te krijgen en om alternerend onderwijs aan te bieden. Dat is de realiteit van vandaag.

Ten tweede zijn we allemaal een evenwicht aan het zoeken tussen dossiers die we verder kunnen laten lopen en dossiers waarvan we moeten bekijken waar we staan en wanneer we die kunnen laten ingaan. Wat het duaal leren betreft, is het heel duidelijk, denk ik: dat nu nog opstarten is nagenoeg onhaalbaar. De minister heeft ook al gezegd dat die toets op het einde van het lager onderwijs niet evident is. Dat zal ook een onderdeel zijn van het voorstel van decreet: we zullen zeggen dat scholen die toets niet moeten afnemen, maar dat wel mogen, als dat kan. We raden het niet af om dat te doen. Maar we hebben wel de realiteitszin om te zeggen: als je er niet komt en je wilt toch nog maximaal leerstof geven, doe die toets dan niet.

Ik denk inderdaad dat we de leerkracht in de picture moeten zetten. Zowel in de vorige commissievergaderingen als in de plenaire vergaderingen heeft de N-VA-fractie heel duidelijk gezegd: 'bedankt'. Ik denk dat veel leerkrachten nu boven zichzelf uitstijgen en op alle mogelijke manieren leerlingen trachten te bereiken. Ze mogen dus zeker in de picture gezet worden. Het beroep biedt ook zekerheid. Op dit moment is technische werkloosheid – en de gevolgen daarvan op het vlak van inkomen – niet aan de orde in het onderwijs. Dat geeft dus een zekerheid die er op andere vlakken in de maatschappij niet is. Ik zie op dit moment ook wel degelijk parels van digitale lessen, waarin mensen zich kunnen uitleven.

Wat die taalscreening en taalstimulering betreft, minister, moeten we inderdaad wel opletten dat we die jongeren mee blijven krijgen. Daar willen we vanuit de N-VA wel toe oproepen: laat ons dat nu niet te veel uitstellen. Laat scholen die daar rond initiatieven willen nemen, wel degelijk die initiatieven nemen, want dat zijn uiteindelijk wel initiatieven in het belang van de leerling. We merken in bepaalde gemeenschappen dat coronamaatregelen moeilijk worden opgevolgd omdat men de instructies van de overheid niet begrijpt. Ik moet zeggen dat het voor mij als Nederlandstalige ook niet evident was om die persconferentie te volgen. Toen onze premier het bijvoorbeeld had over 'furniturewinkels' moest ik toch ook even nadenken wat dat in hemelsnaam zou kunnen zijn. Die maatregelen zijn dus toch niet onbelangrijk. Dat wou ik toch nog inbrengen namens mijn fractie.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Dank u wel, minister. Ik ben in elk geval blij dat we deze dossiers nog eens op de radar hebben gekregen. Ik denk dat ons standpunt, of het nu met of zonder corona is, eigenlijk niet zo veel veranderd is. Ik denk dat we dat duaal leren realistisch gezien sowieso moesten uitstellen. Het was niet haalbaar om volgend jaar dat leren en werken volledig in te kantelen zonder goede oplossing. Als corona er dan een duwtje aan kunnen geven heeft, is dat een goede zaak.

Hetzelfde met die taalscreening: ook dat is iets dat u zeer graag in de picture wilde zetten. Ook daarover kent u onze bedenkingen en voorwaarden. Als u dat wilt invoeren, moet dat zeer doordacht gebeuren, want de gevolgen daarvan kunnen zeer groot zijn. Dat remediëringstraject is bijzonder belangrijk. Gelukkig hebt u daar ook wat meer tijd voor.

Wat het doorvoeren van die besparingen betreft, zullen we nog moeten zien wat er gebeurt, maar ook los van corona was het eigenlijk geen realistische piste om dat nog te doen tegen september. Het blijft dus wachten op die begroting. Hopelijk

wordt daar dan een realistisch tijdsplan bewandeld, of nog beter, worden die besparingen geschrapt.

Maar de andere twee dossiers zijn wel dringend en ook daar, corona of geen corona, denk ik dat die heel urgent blijven. Dit zijn het lerarentekort en het Begeleidingsdecreet, waar een oplossing voor moet komen. Dat zijn immers zaken die niet weggaan. Dat zou toch de focus moeten zijn voor de Vlaamse Regering in de komende weken en maanden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de studievoortgangsmaatregelen van de KU Leuven – 2018 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Op donderdag 27 februari werd bekendgemaakt dat de KU Leuven maatregelen neemt om de studie-efficiëntie van haar studenten op te krikken. Vanaf het academiejaar 2021-2022 moeten startende studenten na twee jaar voor al hun eerstejaarsvakken geslaagd zijn.

In de huidige regeling heeft iedere student in Vlaanderen voor elk vak zes examenkansen. Als men dit doorrekent, betekent dit dat momenteel studenten drie jaar krijgen om hun eerstejaarsvakken af te ronden, zijnde drie maal in eerste zit en drie keer in de herexamenperiode. Aangezien je een vak waar je zogenaamd een kleine onvoldoende voor haalde ook kan delibereren, betekent dit dat je voor een aantal vakken eigenlijk op zes kansen één keer een 8 op 20 hoeft te halen.

In realiteit zien we echter dat veel derdejaars nog vakken uit hun eerste jaar meezouwen, bijvoorbeeld een derdejaarsstudent criminologie die nog altijd niet geslaagd is voor het basisvak statistiek. Deze aangekondigde maatregel die studenten verplicht om na twee jaar geslaagd te zijn voor hun eerstejaarsvakken, is dan ook broodnodig, zeker als men de cijfers bekijkt en ziet hoe weinig studenten het modeltraject volgen. Van de studenten die zich voor het eerst inschrijven in het hoger onderwijs, volgt slechts een op de drie het zogenaamde modeltraject en behaalt dus een bachelordiploma binnen de drie jaar. Uiteindelijk behaalt zo'n 67 procent van de studenten zijn bachelordiploma binnen de zes academiejaren. Studenten die niet over de juiste competenties beschikken om hun hogere studies succesvol af te ronden, kosten onze samenleving dan ook handenvol geld.

Minister, ik maak hierbij ook graag twee praktische kanttekeningen. Eén: indien KU Leuven de enige zou zijn die deze regel toepast, dan riskeert men het effect dat studenten die na twee jaar niet geslaagd zijn voor al hun vakken, gewoon hun derde jaar aanvatten in dezelfde richting, maar aan een andere universiteit. Ook zullen 18-jarigen misschien minder geneigd zijn om bij aanvang van hun studies te kiezen voor de 'strengere' KU Leuven en opteren ze misschien voor een andere, in hun perceptie 'meer gemakkelijke' universiteit. Twee: dit zou ook eigenaardige gevolgen kunnen hebben wat betreft de financiering van de universiteiten. Instellingen in het hoger onderwijs worden grotendeels gefinancierd op basis van het aantal ingeschreven studenten. Als andere universiteiten door een lakser studievoortgangsbeleid meer studenten zouden tellen, worden zij onterecht beloond en wordt de KU Leuven als beste leerling van de klas financieel gestraft.

Graag had ik van u antwoord gekregen op de volgende vragen.

Hoe evalueert u in het algemeen de maatregel die genomen werd door KU Leuven?

Gaat u akkoord met de kanttekeningen die ik zonet geschetst heb? Wat is uw visie daarop?

Gaat u werk maken om deze studievoortgangsmaatregel algemeen te laten toepassen, dus aan alle Vlaamse universiteiten?

Welke andere initiatieven zult u eventueel nog nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U vermeldt in uw discours terecht het gegeven van perceptie, dat hier niet onbelangrijk is. Het voorstel van de KU Leuven om het eerste pakket van zestig studiepunten na twee jaar volledig te moeten afwerken, is qua beginsel vergelijkbaar met het toepassen van de bindende voorwaarden uit het decreet voor studenten die geen 50 procent of 60 procent rendement hebben behaald, wat in verschillende andere instellingen ook al verschillende jaren wordt toegepast.

De hogeronderwijsinstellingen hebben momenteel een brede waaier aan maatregelen om de studievoortgang zelf te reguleren. Sommige instellingen zijn strenger bij de start of in het eerste jaar, andere instellingen kiezen ervoor om studenten altijd een tweede kans te geven, maar zijn dan weer strenger bij die tweede kans. Als je het geheel van maatregelen bekijkt, is er momenteel niet zoiets als een strenge universiteit of een gemakkelijke universiteit. De zwaartepunten liggen gewoon in elke universiteit anders. Het decreet laat bovendien toe dat studievoortgangsmaatregelen ook toegepast worden voor studenten die uit een andere universiteit komen, wat dus het voortgaan aan een andere universiteit na een weigering verhindert.

De Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat instellingen de autonomie hebben om studievoortgangsmaatregelen concreet vorm te geven. Het is niet zo dat in elke instelling er zes examenkansen gelden voor elk opleidingsonderdeel. Hoelang een student een opleidingsonderdeel kan meenemen en hoeveel examens een student dus kan afleggen voor datzelfde opleidingsonderdeel, hangt af van het beleid rond die studievoortgangsbewaking. Het aantal examenkansen wordt altijd wel expliciet vermeld in het studiecontract dat de student afsluit, die zogenaamde ECTS-fiche (European Credit Transfer System). Ook de regels rond deliberatie en het inzetten van toleranties zitten daar ook in. De instellingen kunnen ook volgtijdelijkheid bepalen in hun onderwijsprogramma. Het is ook hun autonomie om te bepalen dat een student geslaagd moet zijn voor een bepaald opleidingsonderdeel om te mogen starten met andere opleidingsonderdelen en hierover examen af te mogen leggen.

De Codex Hoger Onderwijs biedt de instellingen ook de mogelijkheid om binnen het kader van hun studietrajectbegeleiding te voorzien in maatregelen om dwingend op te treden in die gevallen waar het studietraject dreigt te ontsporen. Deze dwingende maatregelen dienen voornamelijk gericht te zijn op een betere begeleiding van de student, desgevallend ook naar heroriëntering.

Indien een student een bepaalde norm niet haalt, bijvoorbeeld slagen voor een bepaald aantal studiepunten, kan de instelling bindende voorwaarden koppelen aan een volgende inschrijving, omdat de student bij ongewijzigd studietempo het gevaar loopt om zijn studie niet te voltooien binnen een redelijke termijn.

Het systeem dat de KU Leuven wil toepassen, is dus al perfect mogelijk binnen het huidige decretale kader.

Als minister ben ik wel bezorgd dat het nu inderdaad voor studenten en ouders door communicatie en perceptie mogelijk een beetje onduidelijker wordt. Hierover

heb ik maandag al een eerste keer van gedachten gewisseld met de rectoren. Aan de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) gaf ik reeds de opdracht om de uitgangspunten die in het regeerakkoord en de beleidsnota zijn opgenomen, zeker over studievoortgang, verder uit te werken en bijkomende of alternatieve voorstellen te doen om de studievoortgang te optimaliseren. We moeten ook zien waar we elkaar kunnen vinden voor wat meer eenduidigheid. Binnen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) zijn hier momenteel diverse initiatieven opgestart. Ik vind het belangrijk dat goede studievoortgangsmaatregelen gebaseerd zijn op evidence, op de praktijk. Daarom schuiven we ook samen aan tafel met de instellingen en verzamelen we relevante cijfers om zo goede beslissingen te kunnen nemen in functie van een optimale studie-efficiëntie.

We bekijken ook welke regels we eventueel Vlaanderenbreed kunnen maken en welke maatregelen we tot de autonomie van de studenten moeten blijven rekenen. Het is een beetje zoeken of daar wat meer gemeenschappelijkheid zou kunnen ontstaan. Zowel studenten en ouders als de instellingen zelf kunnen daar wel bij varen.

Wat de financiering betreft: hier wil ik erop wijzen dat in het financieringsmechanisme niet enkel de opgenomen studiepunten meetellen, maar ook de verworven studiepunten en de uitgereikte diploma's. Ook voor het financieringsdecreet gaf ik reeds de opdracht aan de OESO om die tegen het licht te houden. Ook hier zal de vraag zich stellen of er een perceptieprobleem is dan wel of wijzigingen aan het model mogelijk dan wel nodig zijn. We gaan daar niet over één nacht ijs. We staan voor kwaliteit en een verbetering van het studietraject dat studenten in het hoger onderwijs afleggen.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoord. U hebt vooral gewezen op de huidige decretale mogelijkheden en dat andere universiteiten andere regelingen hebben, maar de maatregel van de KU Leuven is wel redelijk uniek.

Vorig jaar berekende de OESO dat Vlaanderen in 2015 zo'n 106 miljoen euro uitgaf aan studenten die uiteindelijk geen diploma behaalden. Daarbij werd dan nog geen rekening gehouden met de studenten die wel, maar met een grote vertraging hun diploma behaalden. Ieder jaar dat een student te lang spendeert aan zijn opleiding, betekent ook meerkosten voor de onderwijsbegroting.

Los van de kostprijs voor de gemeenschap wil ik ook het belang voor de studenten zelf belichten. Sommige studenten vertonen lichtere of zwaardere vormen van faalangst of uitstelgedrag. Als uitstellen mogelijk is, zullen ze daarvan dus ook gebruikmaken. Vooral die studenten zijn geholpen met het niet faciliteren van dit gedrag, door de verplichting om op tijd te slagen voor alle vakken. Een strengere regel is dus in feite beter voor dit soort studenten aan alle universiteiten. Er is nu eenmaal ook een reden waarom basisvakken in de bachelor, in het begin worden gegeven: omdat ze vaak ook essentieel zijn voor de studie en voor het beoordelen van de intellectuele capaciteiten van de studenten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega Slagmulder, uw vraag behelst een terechte oproep in het kader van het beperken van zeer verregaande studieloopbanen. U zult dan ook het Vlaamse regeerakkoord met plezier hebben gelezen. Op pagina 38 en 39 hebben we het daarover. We schreven: "Om ontgoochelingen te vermijden en slaagkansen van studenten te verhogen, willen we de studie-efficiëntie in het Hoger Onderwijs versterken (...)". We willen dat doen via een viertrapsraket, die we

als N-VA ook steeds naar voren hebben geschoven: de resultaten van het secundair onderwijs; de oriënteringsproef; het oriënteren na niet-bindende toelatingsproeven; een snelle heroriëntering; een aanpassing van de parameters van de financiering. Ook is er het leerkrediet dat studenten kunnen gebruiken. Daarenboven kunnen in uitzonderlijke gevallen studenten maximaal 30 studiepunten van hun bachelor meenemen naar de master indien de instelling oordeelt dat die niet-verworven studiepunten de inhoudelijke volgtijdelijkheid van die verschillende vakken niet belemmeren. Op dat vlak hebben we dus alvast zeer goede kapstokken om daaraan tegemoet te komen.

De bekommernis is dat alle hogeronderwijsinstellingen nu een eigen systeem aan het maken zijn, waarbij de ene instelling andere zaken, andere modulaties heeft dan de andere, en dat dat niet altijd evident is geformuleerd. Daar heeft de minister ook op gewezen. Onze fractie vindt dat daar inderdaad optimaal op moet worden gefocust. We doen een oproep aan VLIR en VLHORA om in de VLUHR samen te bekijken hoe daar maximaal en transparant op kan worden ingezet, zodat studenten, maar ook ouders, en ik wil die laatste groep ook benadrukken, nog kunnen volgen. Ik heb het in de voorgaande legislatuur regelmatig verteld: het is Nieuwjaar, een heel tof moment waarop grootouders aan de kleinkinderen vragen hoe het is, in welk jaar ze nu zitten, en dan krijgen die een hele uitleg over verworven credits, uitgestelde credits, meegenomen vakken, noem maar op. Geen kat kan daar nog aan uit. Ook voor de student zelf, en dat is niet onbelangrijk, is het niet meer duidelijk waar hij of zij nu staat, en of er een reële kans is dat hij of zij die opleiding zal afmaken. Ik heb het hier, voor alle duidelijkheid, over de gemiddelde-normstudent, niet over werkstudenten of studenten met een functiebeperking. Ik spreek over studenten waarvan we verwachten dat ze een normaal traject zouden kunnen afleggen. Minister, het is dus goed dat er een overleg wordt opgestart, met de VLIR en VLHORA, gezamenlijk in VLHUR, om te bekijken hoe men, maximaal transparant en maximaal overeenkomstig in heel Vlaanderen, daarover bepaalde afspraken kan maken. Daarnaast zullen we regelgevend inderdaad ook nog een aantal initiatieven moeten nemen, onder andere om dat leerkrediet voorop te stellen. Ik denk dat dat goede zaken zijn die in het regeerakkoord staan, voor transparantie voor studenten, ouders en ook docenten. We moeten er inderdaad voor zorgen dat die studenten maximaal op het traject blijven, in het belang van de ouders, in het belang van de docenten, uiteraard in het belang van de financiering, maar ook in het belang van de student. Minister, dank u wel voor die verdere opvolging.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): In de vraag van collega Slagmulder lijkt wat de premisse te zitten dat er tussen de universiteiten en de hogescholen een 'race to the bottom' zou zijn. Ik denk dat we die premisse absoluut moeten uitsluiten en dat we het vertrouwen moeten uitspreken in de hogescholen en de universiteiten. Minister, ik ben dan ook blij dat u uitdrukkelijk aangeeft dat u niet ziet dat er strenge of zwakke of slappe universiteiten of hogescholen zouden bestaan. Het is dan ook belangrijk dat we ook durven te stellen en te zien dat universiteiten en hogescholen durven te leren van elkaar, dat er initiatieven zijn in de VLIR, VLHORA en VLHUR om voor die snelle en efficiënte oriëntering te zorgen. Minister, het is goed dat u daarover contact met hen houdt, met het oog op die efficiënte en heldere regels.

Ik sluit me dan ook graag aan bij collega Daniëls, die stelt dat we met het regeerakkoord daarvoor een aantal maatregelen nemen en engagementen hebben opgenomen. Minister, ik zal die nu niet herhalen, maar heel specifiek over de parameters in het financieringssysteem ten voordele van een gepaste en snelle oriëntering wil ik toch nog even wat vragen. Hebt u daartoe al enige initiatieven genomen? Is er al een specifieke timing daaromtrent?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik hoor u heel graag zeggen dat u evidence-based beleid wilt voeren. Laat ons inderdaad vooral eerst evalueren wat die maatregel van de KU Leuven nu in de praktijk zal betekenen. Als het inderdaad een kwestie is van zoeken naar maatregelen om te gaan naar een betere studieoriëntatie, en studenten de teleurstelling besparen dat ze in hun derde of vierde jaar alsnog voor de realiteit komen te staan dat ze hun diploma niet kunnen behalen, dan moeten we daar natuurlijk iets aan doen. We moeten er echter natuurlijk ook wel voor zorgen dat we geen bazooka creëren om te schieten op een muis. Ik heb de cijfers nu niet bij mij, maar al die verhalen over studenten die acht, negen jaar studeren: dat is echt een absolute minderheid. De grote meerderheid van de studenten studeert nog altijd af binnen vier à vijf jaar. Dat neemt niet weg dat we inderdaad moeten kunnen nadenken over studievoortgangsmaatregelen. Ik sluit graag af met de opmerking dat ik blij ben dat u zegt te willen werken aan zo veel mogelijk eenvormigheid tussen de diverse universiteiten en hogescholen. Het blijft inderdaad het recht van de universiteiten om daaromtrent een eigen beleid te voeren, maar ik denk dat het voor de duidelijkheid voor de studenten een goede zaak is dat er zo veel mogelijk op dezelfde manier wordt gewerkt. Ik juich dus uw initiatief toe om daar de VLIR bij te betrekken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We hebben een goede toelichting gekregen van wat vervat zit in ons regeerakkoord. Het initiatief van de KU Leuven is absoluut congruent met de inzichten en ambities van het regeerakkoord. Het loopt daar wat op vooruit. Ik had ook begrepen men sneller is moeten schakelen met de communicatie vanwege een lek in Veto. Ook aan de universiteiten wordt er dus gelect. Men was qua communicatie dus wat op achtervolgen aangewezen.

Wat de financiering betreft: we hebben aan de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) opdracht gegeven om die eens tegen het licht te houden. Die is daar ondertussen mee gestart. Er is ook een stuurgroep samengesteld, waarvan de VLIR en VLHORA ook deel uitmaken, net als leden van mijn administratie, maar ook van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI). Dat is immers iets dat we gezamenlijk ook financieren. Dat is een review die ongeveer 250.000 euro kost. Er is cofinanciering door de Europese Commissie, van ongeveer 45 procent. Verder splitsen we de factuur die resteert aan Vlaamse kant dan uit, waarbij ons Departement Onderwijs en Vorming weliswaar de grootste kosten draagt, maar ook EWI een stuk bijdraagt. Dat staat dus op punt.

Ik kan wel geen timing geven wat het afwerken van die doorlichting door de OESO betreft. Dat is nog even koffiedik kijken, maar het is wel in gang gezet.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. De universiteiten doen er goed aan om gezond verstand aan de dag te leggen en deze regel zelf overal te implementeren, en misschien kan dit ook wel interessant zijn voor hogescholen. Het Vlaams Belang vindt de beslissing van de KU Leuven alvast een moedige beslissing. We roepen u dan ook op om uw verantwoordelijkheid te nemen en werk te maken van een algemene toepassing in Vlaanderen. Deze maatregel is alleszins in lijn met de geest van de beleidsnota, die focust op kwaliteitsvol onderwijs en het inperken van de studieduur.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de voorbereiding van het nieuwe Begeleidingsdecreet – 2038 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, zoals bekend en zoals ook aangegeven in het regeerakkoord, zullen we in deze legislatuur via een nieuw Begeleidingsdecreet werk maken van een actualisering van de decretale bepalingen die in Vlaanderen vormgeven aan het onderwijs voor en de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De onderwijscommissie boog zich onder meer op 11 maart 2020 over dit dossier, ter gelegenheid van een gedachtewisseling over de zowel in het decreet Basisonderwijs als in de Codex Secundair Onderwijs voorziene evaluatie van het nieuwe ondersteuningsmodel. De gesprekspartner van de onderwijscommissie was professor Elke Struyf, van de commissie die het rapport verzorgde. Mijn vraag kadert dan ook in een hoffelijke opvolging van die gedachtewisseling.

Niet alleen de boeiende en rijke evaluatie kwam in de genoemde bijeenkomst van de onderwijscommissie aan bod, maar ook een aantal nog verder te verkennen mogelijke pistes voor de toekomst. Tegelijk verwees de professor ook naar het aanbod van de commissie-Struyf om, idealiter in een met meerdere stakeholders uitgebreide samenstelling, zelf een belangrijke rol te spelen bij het verder doordenken van de toekomstscenario's.

Minister, zelf gaf u al eerder aan dat u daartoe de aanzet zou geven via een nota aan de Vlaamse Regering, een conceptnota die u eind maart 2020 klaar wilde hebben.

In die context heb ik de volgende vragen over de verdere voorbereiding van het nieuwe decreet, dat focust op het onderwijs voor en de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Wat is de nieuwe timing voor die conceptnota voor de Vlaamse Regering, die een belangrijke aanzet vormt voor de ontwikkeling van het nieuwe Begeleidingsdecreet? Hoe zullen de belangrijkste onderwijspartners worden betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van het Begeleidingsdecreet? Ziet u een rol voor de, met onderwijspartners uitgebreide, commissie-Struyf bij het verkennen van mogelijke toekomstscenario's voor de ondersteuning en begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften? Wat wordt bij die voorbereiding en verdere verkenning de rol van de decretale stuurgroep die tot nu toe instaat voor de voorbereiding, opvolging en aansturing van de invoering van de ondersteuningsnetwerken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Met excuses, maar een deelvraag van mevrouw Meuleman daarnet ging daar net over, dus ik zal kort en bondig moeten zijn en een tikje in herhaling vallen. De indicatieve timing die we hadden vooropgesteld, namelijk eind maart, is in dezen dienen te sneuvelen. Dat is een van de weinige tijdschema's, denk ik, die dat lot beschoren zijn door de coronacrisis, eenvoudigweg omdat dit zowel in de administratie als op mijn kabinet door dezelfde mensen wordt behandeld die we hebben moeten inzetten voor de aanpak van de coronacrisis.

Het is alleszins onze bedoeling om over die conceptnota ook een formeel advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) te vragen, waarin eigenlijk alle geledingen van het onderwijsveld zijn vertegenwoordigd. Ik bekijk ook hoe we voor een zekere terugkoppeling kunnen zorgen naar de commissie-Struyf.

De stuurgroep die decretaal werd ingeschreven bij de start van het ondersteuningsmodel, had de opdracht om de voorbereiding, opvolging en aansturing van de invoering van de ondersteuningsnetwerken mee vorm te geven. Die ondersteuningsnetwerken zijn operationeel. Die blijven dat ook. Ik wil ook meegeven, bij wijze van geruststelling, dat de werking ervan in afwachting van het Begeleidingsdecreet wordt verlengd tijdens het schooljaar 2020-2021. Dat signaal wil ik vooral geven.

Intussen werken we eigenlijk zo hard mogelijk door. Als de concrete organisatie van de lessen op school er eenmaal is, dan werpen we ons hier opnieuw op. Ik hoop dus om snel, over enkele weken, met een conceptnota naar de Vlaamse Regering te kunnen gaan.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel voor het antwoord. Alle begrip voor de verschuiving qua timing. Corona dwingt ons tot aanpassingen, ook in onze agenda, ook in onze timing.

Ik heb nog een aantal aanvullende vragen. Ook dank voor de geruststelling dat de opdracht van die decretaal vastgelegde stuurgroep wordt verlengd. Mijn concrete vraag was in dezen ook wat hun rol zou kunnen zijn bij het verder uitwerken of samenstellen van de conceptnota. Worden zij daarbij betrokken?

Op 11 maart hebben we een aantal interessante zaken besproken. Onder andere reikte de evaluatiecommissie de hand om mee te werken aan de conceptnota. In de bespreking konden we ook een aantal succesfactoren van goede, intensieve regionale samenwerkingsverbanden aanhoren. Toen werd ook gezegd dat er een goede balans nodig is tussen enerzijds wat de Vlaamse overheid vastlegt en anderzijds de handelingsvrijheid van het regionale niveau. Bent u ook van mening dat we rekening moeten houden met de specifieke lokale context, bijvoorbeeld met het verschil tussen netwerken die werken in een stedelijke context en netwerken die in een veeleer landelijke context werken, en ook rekening moeten houden met de schaalgrootte van de school?

Dan is er de toekomst van het buitengewoon onderwijs. We hebben vastgesteld dat de commissie-Struyf ook aangaf dat het zowel een noodzaak is om te werken aan gespecialiseerde zorg als aan basisonderwijs als expertisecentrum. Ziet u dat ook zo? Neemt u dat op die manier op in de conceptnota?

De handelingsgerichtheid is eigenlijk een cruciaal punt in heel de nieuwe visie van het Begeleidingsdecreet. Ik hoop dat daarbij ook wordt stilgestaan in de conceptnota.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): We sluiten ons aan bij de opmerkingen van mevrouw Vandromme. We waarderen ten eerste de expertise van de commissie-Struyf. We vonden haar uiteenzetting in het parlement ook zeer verhelderend, en ondersteunen dan ook de vraag om haar ook verder te betrekken in de uitbouw van het nieuwe Begeleidingsdecreet.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik kan de stuurgroep altijd samenroepen. Ik heb die mogelijkheid alvast. Collega Vandromme, ik denk dat dat uw eerste vraag was. Een formele opdracht is er echter niet gegeven. Nog eens, die stuurgroep had eigenlijk vooral de opdracht om een en ander op te starten.

Uw andere vragen gaan natuurlijk over de inhoud van die conceptnota. Daar zal ik nog niet op vooruitlopen. Ik vraag dus nog enig geduld ter zake.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u wel. Geduld is een mooie deugd. Ik zal mijn best doen. Ik ben in elk geval blij te horen dat de stuurgroep toch, voor zover mogelijk, zal worden meegenomen. Ze hebben bewezen dat er een grote meerwaarde is in hetgeen ze tot nu toe hebben gepresteerd. Ik denk dat het belangrijk is om die expertise te borgen. In elk geval is het de bedoeling van het nieuwe Begeleidingsdecreet, en dat is wellicht iets dat door alle partijen zal worden gedeeld, dat voor elk kind de juiste ondersteuning kan worden geboden. Ik hoop dan ook dat we met zijn allen kunnen samenwerken om een goed Begeleidingsdecreet op poten te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.